

'ALS IK NAAR OMA GA'. Het kind en de dood; door *Lize Stilma* en *Hans Stolp*. Ten Have, Baarn, 1995. 117 p., f 24,90. ISBN 90-259-4590-6.

Kinderen die zich ervan bewust zijn vanwege een ernstige en ongeneeslijke ziekte niet lang meer te zullen leven, hebben vaak een eigen taal om hun gevoelens te uiten: "Als ik straks bij oma ben", of "Wanneer ik een vlinder ben geworden". Opvallend hierbij is, dat deze kinderen erg vindingrijk blijken te zijn in het zoeken naar symbolen om te vertolken wat ze willen zeggen of op papier tekenen.

In het boek *'Als ik naar oma ga'* vertellen o.a. ouders, leerkrachten, pastores, een begrafenisondernemer, een kinderarts en een obductie-assistent over hun ervaringen met een aantal van deze kinderen. Oorspronkelijke en aangrijpende verhalen - deels poëtisch, deel beschrijvend - die vooral laten zien hoe onbevreesd en onbevangen de meeste van deze kinderen hun dood tegemoet zien, dwars door volwassenen heen kijken, zich de ernst van hun situatie maar al te goed bewust zijn en zich niet laten afschepen met ontwijkende antwoorden. *'Als ik naar oma ga'* moet je gewoon lezen om de intensiteit van de ervaringen mee te kunnen maken; hoe authentiek deze ook zijn, het blijven natuurlijk 'beschrijvende' ervaringen. De diepte ervan proef je eigenlijk pas, wanneer je er zelf mee wordt geconfronteerd. Wanneer je bijvoorbeeld zelf een bezoek aan het Tsjechische Terezin hebt gebracht en de tekeningen van kinderen uit dit concentratiekamp hebt gezien, dan klinkt in zo'n passage van dit boek (zie p. 98-99) een heel andere context mee en word je terug geworpen op een oorspronkelijke ervaring.

Dit boek laat vooral zien, hoe de eigen, symbolrijke taal van ernstig zieke kinderen de (realiteit van de) dood onder woorden kan brengen.